

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadóhivatal
mérésüket árával ves fel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mátyás király-tér 8.
Telefon-szám 184.

Felolvas szerkesztő: FODOR KAROLY

Előfizetési árak:

Félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.
Vidékre félévre 14 korona.
Egyes szám ára 12 fillér.

Liszt-

gondok sötét árnya kezd, ismét szárnyait bontogatni. Ma még csak szeptember legelején vagyunk, de már most ijesztő módon mered elénk az a súlyos gond, hogy mi lesz a hónap végén? A miniszter csak szeptember hó 30-ig engedte meg, hogy bevásárolhassuk gabonaszükségletünket. Az engedelmlemmel sietett is mindenki élni és megszerezte a kiszabott buza-mennyiséget. Jött később egy új rendelet, amely megengedi, hogy a felek a hatóság útján bizonyos időszaki részletekben egész esztendői szükségletüket megszerezzék. Ezzel a kegyel azonban, mi bajaiak aligha élhetünk, mert az engedelem olyan ritka rendelkezésekkel van körülhatárolva, amelyek egyenesen lehetetlenné teszik a bajaiak részére a további bevásárlást. Baja buzatermő határa tudvalevőleg mindenkor olyan szűk volt, hogy az a város lakosságának szükségletére teljesen elégtelen volt. Az idén ezen a kis határon a szokottnál jóval kisebb mennyiséget termeltek és ebből a lerodukált termésmennyiségből a közéletmezési kormány szokatlanul nagy mennyiséget igényel, úgy, hogy részünkre nem marad semmi sem. Tehát a valószínűség az, hogy az egész város közönsége közelítésre leszen utalva. Így lesz ha valami változás nem áll be. A polgármester mindent elkövet, hogy megkapja a közéletmezésiügyi kormánytól az engedelmet, hogy a város körülzárt határon túl is bevásárolhassunk. Ha ezt nem kapjuk meg, akkor nagy bajok szakadnak a közönség nyakába. Az őstermelőkön kívül mindenki hatósági ellátásban részesül. Hogy milyen az a hatósági ellátás, abból kapunk már izelítőt...

Száznegyvenegy hadosztály harcol a németek ellen.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A nyugati események még mindig tombolnak. A Somme és az Aisne között körülbelül 35 kilométer széles fronton dühöng a csata változatlan erővel. Ezen a harcvezetésen 32 angol, 87 francia és 22 amerikai hadosztály folyton növekvő erővel rohan a német vonalak ellen. Az amerikaiak leirhatatlanul nagy veszteségei nem tartják vissza az ántantot attól, hogy a németeket újra és újra meg ne rohanják. A nagy pusztítás arra kényszerítette a németeket, hogy vonalaikat keletre vonják vissza. A helyzet nem lekicsinyelendő, az ellenség rendkívül erős. Azt kell feltételezni, hogy a küzdelem már a két szárnyon túl is terjed. Az Aisne és a Marne között a harci tevékenység renakivül élénk.

A breszt-litovszki egyezmény.

Moszkvából jelentik: A breszt-litovszki békeszerződéshez csatolt pótegyezményt tegnap este külön diplomáciai futárral Berlinbe küldték, hogy a ratifikált szerződés kicserélése szeptember hó 6-án megtörténjen.

Moszkva. A kommunista párt moszkvai ülésen közvetlenül a Lenin ellen ekövetett merénylet előtt zárt ajtó mögött 500 résztvevő előtt rámutatott Lenin, hogy milyen kedvező a breszt-litovszki pótegyezmény. Oroszország viszsza több várost és kormányzóságot, teljes szabadságot kap Oroszország, úgy hogy közigazgatását nemzeti alapra helyezheti.

Megverték az antant csapatokat

Moszkva. Volgodában az antant csapatok visszavonultak orosz hadsereg előtt. A visszavonuló antant csapatok magukkal harcolták a földműveseket, hogy legyen elég munkásuk. Az orosz parasztok azonban tömegesen szöktek meg az antant csapatoktól.

A tisztviselők segítése.

A kormány elhatározta, hogy a köztisztviselőket olcsó lisztke és olcsó zöldséghez juttatja. Ezenkívül rákényszerítik a cipőgyárakat, hogy 33 ezer pár olcsó cipőt gyártssanak a köztisztviselők részére. Legközelebb a köztisztviselők 200-300 koronás árban kapnak ruhákat.

Összeesküvés a szovjet ellen.

Moszkva. A bolsevik kormány összeesküvést fedezett fel, amelynek élén az angol és francia diplomácia állnak. A terv az volt, hogy elfogadják a népbiztosok tanácsát és olyképpen tervezték, hogy Lenint és Troitzkit rögtön elfogatásuk után egyenlővük. Az összeesküvést az angol diplomáciai képviselő szervezte. Az összeesküvés főcélja az volt, hogy Oroszországot rákényszerítsék arra, hogy Németországnak hadat üzenjen.

Ujra drágul az utazás.

Budapest. A Déli Hírlap értesítése szerint a Magyar Államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a személyszállítást már a legközelebbi napokban 100 perccel fel-emeli Egyelőre, amíg az új jegyek el nem készülnek. minden utazáshoz két jegyet kell váltani.

Wekerle bécsi tanácskozásai.

Bécs. Wekerle miniszterelnök, eredeti tervétől eltérőleg, szerdán is Bécsben maradt. Több megbeszélést folytatott Hintze német államtitkarral és tanácskoztatott osztrák befolyásos körökkel.

Az osztrák felmentettek nagyobb fele cseh.

Bécs. A Venkov című prágai cseh újság beszámol Bradacs képviselő lejárásáról, amelyet a honvédelmi miniszternél annak érdekében tett, hogy az eddiginél több cseh mezőgazdát és iparost mentessenek fel a katonai szolgálat alól. A megbeszélésen jelen volt a minisztérium felmentési osztályának vezetője, Balnik tábornok is, aki kijelentette, hogy Csehországnak nincs oka a felmentések dolgában fennálló gyakorlat ellen panaszkodni, mert Csehországban nagyobb a felmentettek száma, mint Ausztria többi tartományában együttvéve.

Megerősödött a szovjet kormány.

Helsingforsból jelentik, hogy a Lenin ellen ekövetett merénylet által a szovjet kormány helyzete megerősödött. Ha Lenin meghalna is, akkor is a szovjet kormány javára változna a helyzet, mert az országban belátják, hogy az antant keze van a merényletben és ezzel a vajdó helyzet megjavult.

Önmaga ellen vétkezik, aki árut felad biztosítás nélkül.

Iparvállalatok

eimen legutóbb megjelent közleményéhez óhajtok hozzácsatolni a német tőke befektetése tárgyában.

Jóllehet nem azonosítom magamat azzal a csoporttal, amely a közelemlényt a németek ellen akarja irányítani, mindazonáltal nem tartom üdvös dolgnak azt se, ha külföldi vállalatok előzőlik az országot. Ugyanis a világháború kitörése előtt, — tehát normális viszonyok közt — a magyarországi részvénytársaságok és szövetkezetek a hitelügyek ellátására 14 és fél milliárd aktív vagyonnal rendelkeztek, ehhez hozzájárult még közel 9 milliárd betéti állomány. A mindez tulajdonképpen részben az országban van elhelyezve, sőt a kincstárságok legnagyobb része a háború alatt visszafizetett. A vagyondó életbeletétele alkalmával a pénzügyi kapacitások ezen aktív nemzeti vagyont mér összevont 30 milliárdra becsülnék. Azt hiszem, hogy ezen a hiteles adatok alapján felfejezt tőke produkáló képességéhez bővebb magyarázatot juttatni nem szükséges.

Mem szabad figyelmen kívül hagyni még ezen fontos körülményt se, hogy a háború tartama alatt a legtöbb pénzintézet alapítókejsi feloszlott, mely körülmény folytan az itte említett tőke vagyont megjelentekony mértékben emelkedett.

Igaz ugyan, hogy a hadmivvelés céljaira, — ideértve a hadi iparvállalatokat is — nagyobb szabású tőke elvonás is tulajdonképpen részben megszabadult.

Mint hogy pedig a várvavart bekeidőben, — ha nem éredek — amennyire ismerem a közállapotokat, még jóideig nem lesz szükség a kereskedő és gazda körökben hitelműveletekre, helyesebben közele, ennél fogva a dolog természetesen folyamánnyaként a nemzeti vagyont

nak ezen része, a meglévő és a létesítendő új iparvállalatok terén keres elhelyezést, mely körülménynek a jelei már most is nagy mértékben mutatkoznak.

Mindaddig tehát, míg a szoban levő nemzeti vagyont a magyar ipari és kereskedelmi vállalatokat megfelelő tőkével képes ellátni nemcsak többszörösnek hanem veszedelmesnek tartom az idegen tőke invázióját, mert minden külföldi kereskedelmi és iparvállalat, ami Magyarországon befektetődik, itt egy-egy idegen sziget fog alkotni az ország testében, ezenkívül ezek megtartják idegen jellegüket, sőt geresősen ragaszkodnak ahhoz. Ezek vezetői idegen elemek lesznek, akik idegen tőkével irányítják azt, a magyar munkások pedig csak mint kubitok és egyéb napizámok helyeskedhetnek ott el, továbbá a vállalat jövedelme is külföldre fog kivándorolni.

A közgazdasági tapasztalat mutatja továbbá azt is, hogy minden nagyobb szabású vállalatnak legalább is a saját hatáskörébe vágó üzletek terén árszabályozó hatása van, amiszintén nem kívánatos dolog, hogy a külföldiek kezébe kerüljen, mert akkor teljesen elnyomhatják a helyi ipari és kereskedelmi vállalatokat.

Mint hogy ezen nemzetgazdasági problémák alól nem képeznek kivételt a szűkebb patriákbau: Baja város területén létesítendő iparvállalatok se. ennél fogva szerény nézetem szíriat mindaddig míg magyarországi ipart és kereskedelmet saját nemzeti tőkékkel kellően előmozdítjuk, ne forduljon idegen, — se külföldi se eztrák — tőkésékhöz, annyival is inkább, mert, ha a hazai iparvállalataink annyira életképesek lehetnek, hogy még külföldre is szállíthatóak, a körülmény valatánkat is tetemesen javítaná.

Minden helyes ellenveleményt azonban szívesen meghallgatok, különösen, ha az képes az idegen tőke inváziója elleni agglályaimat eloszlatni és annak előnyeiről engem meggyőzni.

Dr. K. P.

H I R E K.

Ha minden árdrágítót

leeseknek, ha minden élelmszer enmpésat, minden áruhalmozót és minden esereberőt bírtára vetnének, nem az or-

szágban, csak a mi városukban, itt Baján, hát sárkává alakulna a városháza körül minden ház és üresek lennének az utóak, kifegyének álapossan az embe- rekből. Mert hiába minden frásis, hiába minden nagyhangu kijelentés, Baján ha nem is minden gazdasszony, de száz közül kilencvenöt esereberelő áruhalmozó, árueldugó és árdrágító. Ne esoválják kérem a fejüket, és ne tessék mondani, hogy tuloznak. Nem, nem tuloznak. Az asszony akinek Bécsben van dolga, Berlinben, vagy akárhol Magyarországon kívül, dicsőségnek tartja, ha ott lakó valakijének, bezzártartozójának, vagy ismerősének egy kis lisztet, szirt, szalonát kicsempészhet. Megint nem tulozunk, amikor azt az állítást kockáztatjuk meg, hogy egy esztendőben annyi élelmet esempésznek ki, hogy abból a város népe egy fél esztendőig meg tudna élni. A hatóság és a közönység csak arra vigyáz, hogy a hivatalsszerű kereskedő esempész-e ki árut. Pedig az a logrikábban reszkirozna meg ezt a bizonytalan vállalkozást. Asszonyok, akikről nem is sejtjük, vizsnek ki sok-sok élelmiszert. De érhetőnek találjuk ezt, mert minden ház kap Bécsből, felsővidékről rokontól, barától, ismerőstől jajkiáltással felt levelet, amelyben inségről, nélkülözésről, szólnak bus dalok. Hát mindenki igyekszik a maga emberén segíteni.

Hát az áruhalmozás? A esereberelés. Az éli ám csak vígan szép világot. A esereberlet virágzik a legjobban. Asszonyok, uri asszonyok, akik tudorodnak a pipaszéptől, valóságos hajtóvadászatot rendeznek pipadohányra és szinte regénybe illő módokat és eszközöket találnak ki petróleum szerzésre. Van, akinek saját szükségletére esztendőn át fél liter petróleumra sinesvénstűksége. De jönnek szerelmek, a monostori, esétaljai, a vaskuti, barackai asszonyok, hosszú petróleumért szappant, dohányért tojást. Egy liter petróleum értéke 15—20 tojás, egy nagy pakli dohányért 8—10 kiló krumpli, 1 kiló eukorét esetleg 2—3 kiló szappan.

Hát bizony az áruhalmozással komplikált árdrágítás, amit majdnem minden háziasszony kénytelen elkövetni, mert pénzért tojás, szappan, kukorica, burgonya nincs, de petróleumért, dohányért, eukorét minden van.

Több után az állam is tanult és a rejtett gabonát nem erőszakal, hanem esereberéllyel csalja napvilágra.

Hát mondom. Ha árdrágításért, esempészésért és áruhalmozásért mindenkit becsuknának, hát aligkanem a város közönységének nagyobbik fele kezdne kulcs mögő.

SZINHÁZ.

Színház és publikum.

A színházlat drámai egyötete mutatkozott be kedden este Brédy Sándor hatásos szimulívában, A szeretőben. A társulat tagjai már kezdnek egymáshoz simalni s így az előadásról elismeréssel beszélhetünk. Hogy mégsem tudtak az előadást kellő módon élvezni, annak nem a színpadon levők, hanem a nézőtér nagyrésze volt a hibása. A leg hatásosabb jelenéseknél hangos habota zavarta meg élvezetünket. Közönység és előadászómélyzet nem tudott kellőleg egymáshoz simalni. Nem a társulat hibájából. A publikum egy részét még rá kell nevelni a színház élvezetére. Volsa azonban az előadás keltségeiből is megjegygyésünk. A felvonásokozók túl hosszúra nyulnak. Igyekezzék a rendezőség eldhatni, hogy a díszletelés gyorsabban menjen, mert így nagyon hosszú ideig tart az előadás. Az előadásról külön tudósításunk számol be.

A szerető.

Brédy Sándornak ezt a Magyar Színpadon vagy szesz előadást megért néi psycho oziát. A szeretőt látuk tegnap a színházban. A esereberlet virágzik a legjobban. Asszonyok, uri asszonyok, akik tudorodnak a pipaszéptől, valóságos hajtóvadászatot rendeznek pipadohányra és szinte regénybe illő módokat és eszközöket találnak ki petróleum szerzésre. Van, akinek saját szükségletére esztendőn át fél liter petróleumra sinesvénstűksége. De jönnek szerelmek, a monostori, esétaljai, a vaskuti, barackai asszonyok, hosszú petróleumért szappant, dohányért tojást. Egy liter petróleum értéke 15—20 tojás, egy nagy pakli dohányért 8—10 kiló krumpli, 1 kiló eukorét esetleg 2—3 kiló szappan.

SZOMBATON

Berky Lili és Nagy Aderján együttes felléptével a fősz

A megbélyegzett

filmdráma 4 felvonásban.

VASÁRNAP

Hesperiaival a főszerepben. Egyike a legszebb művésznő

Felső szeretem!

nagyszabású dráma 4 fev

Az Urániában.

SZOMBATON

A szezon szenzációja a

TAVASZI DÉR

dráma négy felvonásban.

VASÁRNAP

Waldemár Paylauderral

: AZ ÉLET :

KOMÉDIÁSA

dráma öt felvonásban

Az Apollóban.

számát adta, hogy tehetséges, értékes színész. Szeretőnek, a küzdelmess és vágyva élni és éltetni akaró női ideáljának magas alakját erodás tonusszal vezető. Kmettyné anyahercegnő, e. Ecker tábornoka, Baranyai Sophieja sikerrel statisztáltak ebben a műfajban. Külön díszítet érdemül maga a színpad is, amely dekorációiban és jelmezében, mint, már A csárdáskirálynében, nagy és választékos anyaggró tanuszkodott.

A szerkesztési és kiadási irodája:
FODOR HANOLY.

Szerkesztő: Dr. STERN JÓZSEF.

Cím: CORVIN NYOMDA, BAJA.

Nyomtatott a „Corvin“-könyvnyomda
cvaruánál (Bajai központi-utca 2. ház).

NYILTTÉR.

E levélben közölték nem vállal felelősséget
a szerkesztőség.

Bucsuszó.

Bajától való végleges távozá-om alkalmával nem mulaszthatom el, hogy ismerőseimnek, jóbarátaimnak ezúton ne mondjak szívélyes kelenhozzádat és kérem barátsáimat, ismerőseimet és jóakaróimat, tartisanak meg jóemlékezetükben, amiként én is mindig szerető szívvél fogok gondolni szülővárosomra.

Budapest, szeptember 4-én.

Ágai Sándor.

Hirdetmény.

Ezúton hozzt a örlető kö-zönég tudomásra, hogy az 1869, 1959, 1993, 2079, 2101, 2177, 2259, 2262, 2283, 2284, 2285, 2313, 2623, 2648, 2649, 2660, 2662, 2665, 2674 számú vámörletési tételek már régen elkészültek s azokat tovább nem tárolhatjuk.

Amennyiben tehát jelen felhívásunk dactra ezen tételek 3 nap alatt nem szállíttatnak el máltunkból, kénytelenek leszünk azokat Baja város közelelmezési üzemének átadni.

**Bajai Hengermalom-
Részvénytársaság.**

Az Ilona

Duna-fürdő

eladó: Toth Kálmán u. 8.

Keresek megvételre egy na-
gyobb, használt

meteor- kályhát.

Cím s „Corvin“-nyomdában.

Hivatalnok

vagy

hivatalnoknő

ki a könyveléshez is ért, —

valamint egy

kezdő hivatalnoknő

azonnali belépésre keresnek

a „MERKUR“

Szállítási Vállalathoz.

Eladók

használt boros-
bordék — circa
15 hektoliterig,
— valamint dísz-
nóólrészek. Cím a kiadóban.

12 hektoliter

siller- és fehérboromat

jutányos áron eladom:

Márton Károly Mohács.

*Bajai Hengermalom Részvénytársaság
Hamer PALMA névű tégla-
gyárát*

Gázluszterek és Lirák

valamint egy darab

Nagy Meidinger-kályha

Tudako -
zódhatni:
Kigyó-u.5

eladó!

Tudako -
zódhatni:
Kigyó-u.5

**Ejjeli inspekiós
szeptember 9. reggeli 7 óráig
és vasárnap délután nyitva:**

**LOVASSY ÖDÖN
gyógyszertára.**

Értesitem a tisztelt vá-
sárlóközönseget, hogy a
— kiválóan bevált —

**„DOBIN“
mosóporból**

ismét sikerült egy na-
gyobb mennyiséget be-
szereznem és azt még
a régi árban bo-
csájíthatom forgalomba.

Tisztelettel

RÓNA JÓZSEF.
Baja, Grauaug-féle ház.

Egy éves — nyilvános joga —

**Női Kereskedelmi Szak-
tanfolyam — Baján.**

Felvétenek mindazok, kik
a négy polgári leányosztályt
elvégezték. 16-ik életévüket
betöltött nők felvételi vizsga
alapián vétetnek fel. Vidéki
tanulókat elhelyez és pros-
pektust küld az Igazgatóság.

Szives figyelmébe!

A cs. kir. szab. Triestzi Általános Biztosító Társulat
(Assicurazioni Generali)
Állalkult 1881-ben.

Hadikölesön - életbiztosításokat

orvosi vizsgálattal vagy anélkül a legelőnyösebb feltételek
mellett köt.

Ezt a társaságot mi ily biztosítások kütésére a legjobb-
ban ajánljuk és mindennemű felvilágosítással díjtalanul szí-
vesen szolgálunk.

**Bajai Kereskedelmi és Iparbank
Baja.**

Watproof

elszigetelő anyag mellyel nedves faia-
kat és pincóeket szárazzá lehet tenni.

Keramit-tégla

kapu bejárat és udvar burkolására.

Kutgyűrűk

esőviz-medencék kutak készítésére.

Mész és cement

Általában friss minőségben,
ajánlja:

Grünhut Miksa

Spitzer-féle tégla és ce-
ment-gyár

Baja. Telefon 111.

A BAJAI FÜGGETLEN UJSÁG

Hirdetéseinek ára:

**Házak, ingatlanok adásvétele, lakások bérbeadása,
mindenféle adás-vétel és ehhez hasonló hirdetések:**

10 szóig 6 korona — 20 szóig 8 korona. — 30 szóig 10 korona. — Ezentul 50 szóig 15 korona.

Családi értesítések:

Eljegyzési és házassági hír 15 korona. — (Minden külön értesítés helyett) ha hozzá van fűzve 20 korona.

Arverési hirdetmények és egyéb hivatalos hirdetések:

egy hasábig 40 korona — minden további megkezdett hasáb $\frac{1}{4}$ hasáb 20 korona.

Hivatalos hirdetéseknel ugyanez az árszabály.

Közgyűlési meghívó pénzintézeteknél vagy egyéb részvénytársaságnál 60 korona.

Mérleg hirdetés: fél oldal 160 korona — egész oldal 300 korona — két oldal 500 korona.

Aru hirdetések:

Egész oldal 300 korona — egész hasáb 90 korona — fél hasáb 50 kor. — negyed hasáb 38 kor.
nyolcad hasáb 16 korona — Egy tizenhatod hasáb 9 korona.

„Corvin”-nyomda
BAJA, Mátyás király-tér 8. szám
Telefon 164.

Mindennemű nyomtatványok
izléses, pontos és gyors
kivitele.

Nagy nyomtatványraktár!

„Bajai Független Ujság”

„Bajai Közlöny”

szerkesztősége és kiadóhivatala